

ด่วนมาก

ที่ มท 0808.2/ว 3040

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

16 กันยายน 2552

เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรในภาวะราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0318/ว 2098 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2540

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในภาวะราคาผลผลิตตกต่ำของสมาคม หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น

เนื่องจากปรากฏว่ามีผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำอยู่เป็นประจำทุกปีทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน สมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ การบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวในช่วงภาวะราคาผลผลิตตกต่ำ

อาศัยอำนาจตามความในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 ข้อ 4 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 4 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ข้อ 4 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 4 จึงให้ยกเลิกหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง และกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือเกษตรกรในภาวะราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ผลผลิตทางการเกษตรที่จะรับซื้อให้ หมายถึง ผลผลิตของเกษตรกรที่เกิดจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์และอื่นๆ ตามความเห็นของคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ตามข้อ 2

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธาน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักคลัง หรือผู้อำนวยการกองคลัง หรือหัวหน้าส่วนการคลัง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และบุคคลอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ

/3. คณะกรรมการ...

3. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.1 ประสานงานการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพื่อมิให้เข้าซ้อนกับการรับซื้อผลผลิตของทางราชการ

3.2 กำหนดราคารับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในช่วงภาวะราคาผลผลิตตกต่ำเพื่อให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

3.3 กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกร พื้นที่การเกษตร ขั้นตอนและวิธีการรับซื้อและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

3.4 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานดังกล่าว

3.5 ควบคุม กำกับดูแลการรับซื้อและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3.6 พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องทั้งปวงในการดำเนินงานรับซื้อและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

4. เงินงบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้ในการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร

4.1 กรณีพิจารณาเห็นว่าเกษตรกรอาจได้รับความเดือดร้อนจากราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ก็สามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินการไว้เป็นการล่วงหน้าได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงสถานะทางการคลังและให้ตั้งจ่ายไว้ในหมวดรายจ่ายอื่น

4.2 กรณีไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ล่วงหน้า อาจดำเนินการดังนี้

4.2.1 ใช้เงินงบกลางประเภทเงินสำรองจ่าย

4.2.2 โอนเงินงบประมาณ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.3 ใช้จ่ายเงินสะสม โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. วิธีการรับซื้อ

5.1 การรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรควรคัดเลือกและรับซื้อจากเกษตรกร โดยพิจารณาจากผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรจริง หรือบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับทางราชการ สำหรับในกรณีที่มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบควรเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่หน่วยงานอื่นไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ดีเท่าที่ควร หรือในกลุ่มเป้าหมายที่เกิดผลกระทบต่อการยกระดับราคาผลผลิตโดยรวมให้สูงขึ้น

5.2 คณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ควรวางแผนกำหนดขั้นตอนและวิธีการรับซื้อ การเก็บรักษา และการจำหน่ายไว้ในคราวเดียวกัน เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีความเคลื่อนไหวของระดับราคาและมีความเสื่อมตามสภาพ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความสะดวกของเกษตรกรเป็นหลัก

5.3 การกำหนดราคารับซื้อผลผลิต ควรกำหนดราคาที่สูงกว่าราคาท้องถิ่น และให้สอดคล้องกับราคาที่หน่วยงานของทางราชการประกาศแทรกแซงหรือรับซื้อ

/5.4 วิธีการ...

5.4 วิธีการรับซื้อให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติโดยใช้วิธีพิเศษ หรือวิธีกรณีพิเศษ

6. การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรโดยปกติให้ใช้วิธีการขาย แต่ถ้าไม่สามารถดำเนินการได้และหากเก็บผลผลิตไว้ต่อไปอาจเกิดผลเสียหาย คณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอาจกำหนดวิธีการจำหน่ายเป็นอย่างอื่นก็ได้

7. เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้ส่งเป็นเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมาดรายได้เบ็ดเตล็ด

8. การดำเนินการจัดซื้อผลผลิตทางการเกษตรดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง จะสนับสนุนเงินงบประมาณให้หน่วยงาน องค์กรประชาชน กลุ่มชุมชน ส่วนราชการ โรงสีหรือพ่อค้าคนกลางไปดำเนินการแทนไม่ได้

9. กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้พิจารณาอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ประกอบกับกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมทั้งประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546

10. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจขอคำปรึกษาแนะนำต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชน
และส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

ส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ

โทร 0 - 2241 - 9049, โทรสาร 0 - 2241 - 8972

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0318/ว.2098

กระทรวงมหาดไทย
ถนนรัชฎาภิเศก กท 10200

2 กรกฎาคม 2540

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในภาวะราคาสินค้า
ทางการเกษตรตกต่ำของสมาคมการค้าหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยจังหวัดหลายแห่งแจ้งว่าขณะนี้ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมากและในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรได้ ซึ่งสมาคมการค้าหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอำนาจหน้าที่และใกล้ชิดกับเกษตรกรเช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงขอหารือและขอทราบแนวทางปฏิบัติว่า สมาคมการค้าหรือองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรได้หรือไม่ ประการใด นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการกรณีดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาคมการค้าในการพัฒนาเศรษฐกิจและบำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรตามกฎหมาย ดังนั้น จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ผลผลิตทางการเกษตรที่จะรับซื้อให้มีความหมายอย่างกว้าง เช่น ผลผลิตของเกษตรกรที่เกิดจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์ และอื่น ๆ ตามความเห็นของคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ตามข้อ 2

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ในกรณีของสมาคมการค้าให้ประธานสมาคมการค้าแต่งตั้งคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประกอบด้วยประธานสมาคมการค้าเป็นประธาน เลขานุการสมาคมการค้าเป็นเลขานุการ และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธาน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเลขานุการ หัวหน้าส่วนการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร

โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ประสานงานกับอำเภอและจังหวัดเพื่อประสานแนวทางการปฏิบัติของคณะกรรมการ
รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรกับมาตรการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของอำเภอ จังหวัด และรัฐบาล
- (2) กำหนดราคารับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้
ในราคาที่เป็นธรรม
- (3) กำหนดขั้นตอน วิธีการรับซื้อและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร
- (4) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานดังกล่าว
- (5) ควบคุม กำกับ ดูแล การรับซื้อและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อย
- (6) พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานรับซื้อ
และการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

3. เงินที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจะนำไปใช้ในการรับซื้อมีวิธีการดังนี้

- (1) กรณีพิจารณาเห็นว่าเกษตรกรอาจได้รับความเดือดร้อนจากราคาผลผลิตทางการเกษตร
ตกต่ำก็สามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินการไว้เป็นการล่วงหน้าได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึง
สถานะทางการเงินคลัง และให้ตั้งจ่ายไว้ในหมวดรายจ่ายอื่น
 - (2) กรณีที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ล่วงหน้า แต่จำเป็นต้องช่วยเหลือเกษตรกรอาจนำเงินดัง
ต่อไปนี้ไปดำเนินการ
- (ก) เงินงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย
 - (ข) โอนเงินงบประมาณ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบวิธีการงบประมาณ
 - (ค) จ่ายขาดเงินสะสม โดยถือปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน

4. วิธีการรับซื้อ

- (1) เกษตรกรที่จะดำเนินการช่วยเหลือรับซื้อผลผลิตควรคัดเลือกและรับซื้อจากเกษตรกร
รายย่อยที่มีฐานะยากจนเป็นหลักและควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน สำหรับในกรณีที่มี
หลายหน่วยงานรับผิดชอบควรเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่หน่วยงานอื่นไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ดีเท่าที่
ควร หรือในกลุ่มเป้าหมายที่เกิดผลกระทบต่อการยกระดับราคาผลผลิตโดยรวมให้สูงขึ้น
- (2) คณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ควรวางแผนกำหนดขั้นตอนและวิธีการรับซื้อ
การเก็บรักษาและการจำหน่ายไว้ในคราวเดียวกัน เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีความเคลื่อนไหวของ
ระดับราคา และมีความเสื่อมตามสภาพ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความสะดวกของเกษตรกรเป็นหลัก
- (3) การกำหนดราคารับซื้อผลผลิต ควรกำหนดราคาที่สูงกว่าราคาท้องถื่นและให้สอดคล้อง
กับราคาที่หน่วยงานของทางราชการประกาศแทรกแซงหรือรับซื้อ
- (4) วิธีการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุโดยใช้วิธีพิเศษ หรือ
วิธีกรณีพิเศษ

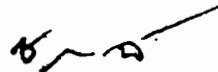
5. การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรโดยปกติให้ใช้วิธีการขาย แต่ถ้าไม่สามารถดำเนินการได้และหากเก็บผลผลิตไว้ต่อไปอาจเกิดผลเสียหาย คณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรสามารถกำหนดวิธีการจำหน่ายอย่างอื่นได้ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ต่อประชาชนหรือท้องถิ่นโดยรวม

6. เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้ส่งเป็นเงินรายได้ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล หมวดรายได้จากทรัพย์สิน

7. การดำเนินการจัดซื้อผลผลิตทางการเกษตรดังกล่าวสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะกรรมการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร จะมอบเงินงบประมาณให้โรงสีหรือพ่อค้าคนกลางไปดำเนินการ แทนไม่ได้

8. ให้สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อผลผลิตทางการเกษตรให้เกษตรกร คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชนทราบ และให้รายงานผลการดำเนินการพร้อมปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการดำเนินงานให้สภาตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ทราบ จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวงส์ ฉายะบุตร)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

กองราชการส่วนตำบล

โทร. (02) 2245148, 2246375

โทรสาร (02) 2246763